гр. София 1756, ул.Лъчезар Станчев 5, Sopharma Business Towers, сграда Б, ет. 12
Тел.: 02 810 00 71; Email: info@bakep.org
http://www.bakep.org

Българска асоциация на консултантите по европейски програми /БАКЕП/

Изх.№ 47-БП-ПРСР/01.12.2015 г.

ДО:
Г-ЖА ДЕСИСЛАВА ТАНЕВА
МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

КОПИЕ ДО:
Г-Н ТОМИСЛАВ ДОНЧЕВ
ВИЦЕПРЕМИЕР ПО ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ И ИКОНОМИЧЕСКАТА ПОЛИТИКА
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Г-Н РУМЕН ПОРОЖАНОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА ДФ „ЗЕМЕДЕЛИЕ“
ДЪРЖАВЕН ФОНД ЗЕМЕДЕЛИЕ

ОТНОСНО: Допълнително искане към писмо с наш изх. № 43-БП-ПРСР/23.11.2015 и Ваш вх. № 15-557/23.11.2015 г. за тълкуване, разяснения и уточнения на разпоредби от Наредба № 20/27.10.2015 г. за прилагане на подмярка 4.2. „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ от мярка 4. „Инвестиции в материални активи“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. към

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ТАНЕВА, УВАЖАЕМИ Г-Н ДОНЧЕВ, УВАЖАЕМИ Г-Н ПОРОЖАНОВ,

В Държавен вестник, бр. 84 от 30.10.2015 г., бе обнародвана Ваша Наредба № 20/27.10.2015 г. за прилагане на подмярка 4.2. „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ от мярка 4. „Инвестиции в материални активи“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. (наричана по-долу „Наредбата“).

В тази връзка, в светлината на принципите на достъпност, публичност, прозрачност, последователност и предвидимост на административните органи, и в допълнение на писмо, наш изх. № 43-БП-ПРСР/23.11.2015 г., молим за тълкуване, разяснение и уточнение по следните въпроси, които считаме от съществено значение за правилното и законосъобразно прилагане на подмярка 4.2. „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“:

1. На осн. чл. 30, ал. 8 от Наредбата, Разплащателната агенция извършва оценка на основателността на предложените за финансиране разходи на база представени една или повече оферти, в зависимост от наличието или липсата на утвърдени за съответните активи, дейности и услуги референтни разходи. На осн. ал. 12 от същия член, във всички случаи оференти могат да бъдат както български

(„местни"), така и чуждестранни лица.

Във връзка с тези разпоредби, констатираме следните противоречия и неясноти, и молим за изрични указания и разяснения:

- В чл. 30 се съдържат две разпоредби относно офертите – ал. 10 и 11. Наредбата не поставя никакви изисквания към офертата по ал. 10 (една независима оферта при наличие на утвърдени референтни разходи за съответните активи, дейности и услуги). В същото време, офертите по ал. 11 (най-малко три съпоставими оферти за разходите, за които няма утвърдени референтни цени) следва да бъдат събрани въз основа на запитване по образец - Приложение № 9. В цитираното приложение се съдържа следния текст: *„Моля, също така да ни информирате дали Вашата фирма е вписана в Търговския регистър към Агенцията по вписванията поради факта, че <u>това е задължително условие към предлаганите от нас доставчици</u>, при приемане и оценяване на проектите, финансирани от Програмата за развитие на селските райони"*. Текстът противоречи на чл. 30, ал. 12 от наредбата, която допуска предлаганите доставчици да бъдат както местни, така и чуждестранни лица, което считаме за правилно, доколкото нито наредбата, нито друг нормативен акт съдържа ограничение относно произхода на стоките и услугите. Наред с това, установяването на пряк контакт с производител или негов упълномощен представител/дистрибутор, когато това е възможно, скъсява пътя на стоката до крайния купувач, респективно – представлява икономически най-обосновано и изгодно решение. В тази връзка, молим за Вашите изрични указания относно начина на събиране на оферти по ал. 11 от чуждестранни лица.
- В ал. 12 е посочено изискването: *„оферентите, когато са местни лица, трябва да са вписани в търговския регистър, а оферентите - чуждестранни лица, следва да представят документ за правосубектност съгласно националното им законодателство"*. Това изискване поставя потенциалните оференти в неравностойно положение и необосновано ограничава конкуренцията и възможностите на кандидатите, тъй като за чуждестранните лица е достатъчно да докажат „правосубектност", т.е. че са легитимно лице по националното си законодателство, докато към местните лица се поставя изричното изискване да са търговци. Следва да се посочи, че редица чуждестранни лица, в т.ч. реномирани производители и търговци, разполагат у нас с търговски представителства, регистрирани по реда на чл. 24 от Закона за насърчаване на инвестициите. Тези представителства не са юридически лица и не могат да извършват стопанска дейност, но целта им е да улесняват контакта и взаимодействието с потенциални български клиенти и да скъсяват времето и разстоянието между контрагентите като представят оферти, водят преговори и сключват договори от името на съответното чуждестранно лице. Молим за изрично разяснение и указание как ще бъдат третирани оферти от такива представителства (респективно – договори, сключени чрез такива представителства); следва ли към тях да бъдат прилагани документите, изискуеми от оференти – чуждестранни лица; следва ли да бъдат прилагани документи за регистрация на представителството в БТПП или регистър БУЛСТАТ?
- На осн. чл. 30, ал. 14, изискването за представяне на оферти не се прилага само по отношение на заявени за финансиране разходи за закупуване на земя, сгради и други недвижими имоти, а на осн. ал. 12, *„Изискването за вписване в търговския регистър не се прилага за Националната служба за съвети в земеделието, физически лица, предоставящи услуги по ал. 1, т. 11"*. Последното изречение е формулирано неясно. Молим за уточнение дали се има предвид, че изискването за вписване в ТР не се прилага за три категории лица: НССЗ, физическите лица и лицата, предоставящи услуги по ал. 1, т. 11, или само за НССЗ и физическите лица, когато последните предоставят услуги по т. 11?
- Ако изискването за вписване в ТР не се отнася само за услугите по т. 11, то на какво основание Наредбата лишава кандидатите да закупуват ноу-хау, патенти или лицензи от праводържатели – физически лица (допустим разход по ал. 1, т. 10)? И в тази връзка – как могат да се представят и какво следва да съдържат съпоставими оферти за придобиване на патентни права, т.е. права върху изобретение, което по дефиниция е нещо ново, без аналог, както и на други права върху обекти на индустриалната и интелектуална собственост?
- По силата на българското законодателство, редица лица, в т.ч. юридически лица с нестопанска цел, имат правото да извършват стопанска дейност при определени условия. В тази връзка, Наредбата необосновано ограничава кандидатите да ползват, например, консултантски услуги по ал. 1, т.

11, предоставяни от ЮЛНЦ, които биха могли да имат значителен капацитет, експертиза и опит в определена област. Наредбата поставя в неравностойно привилегировано положение Националната служба за съвети в земеделието, която получава възнаграждения за предоставяните от нея услуги.

- Ал. 15 на чл. 30 изисква за разходи по т. 11, които са извършени преди датата на подаване на заявлението от кандидати, които се явяват възложители по ЗОП, последните да представят досиетата на процедурите си за проверка. В тази връзка следва да се отбележи, че на основание Закона за обществените поръчки, кандидат в процедура по ЗОП може да бъде всяко българско и чуждестранно физическо или юридическо лице, както и техни обединения, като последните могат да бъда неперсонифицирани. Възложителят няма право да ограничи кандидатите само до такива, регистрирани в ТР, когато естеството на предмета на поръчката не го налага изрично. Молим за Вашето изрично разяснение как ще се преценява законосъобразността на проведените процедури, респективно – допустимостта на извършените разходи, в светлината на ограничението по чл. 30, ал. 12 от Наредбата?
- Много от чуждестранните лица нямат печат, тъй като в националните им законодателства не съществуват изисквания или разпоредби, налагащи изработването и/или използването на печат. Наред с това, следва да се прави разлика между печат и обикновен щемпел с произволна форма и съдържание. Изискването за полагане на печат в офертите е дискриминационно и ограничително по отношение на всички чуждестранни лица, които не притежават и нямат задължение да притежават такъв. Нито в европейското, нито в българското законодателство съществуват разпоредби, които поставят действителността на един частен документ (оферта) в зависимост от полагането или неполагането на печат. Молим за разяснение как ще третират оферти, които не съдържат печат?

2. На осн. чл. 32, ал. 2 от Наредбата, кандидатите за финансова помощ, чиито инвестиции попадат в обхвата на ал. 1 (помощ за преработка на продукти от приложение № I от ДЕС в продукти извън приложение № I от ДЕС), представят декларация за размера на получените държавни помощи по образец съгласно приложение № 10.

Съгласно Приложение № 11 „Заявление за подпомагане“, раздел III „Придружаващи общи документи“, т. 41, декларацията трябва да удостоверява размера на получените държавни помощи независимо от тяхната форма и източник. В Наредбата, в т.ч. в обнародвания образец на декларация, не се съдържат никакви други указания за попълването ѝ. Липсата на указания позволява свободно интерпретиране на изискуемите данни, произволно деклариране, деклариране на ненужни с оглед целите на Наредбата данни. Предвид наличието на много неясноти, молим за Вашите изрични указания:

- В т. 6 от декларацията следва да се посочи вида на предприятието – голямо, средно, малко или микро-. На основание разпоредбите на ЗМСП, при определяне категорията на предприятието се взимат предвид отношенията със свързани предприятия и предприятия-партньори. Т. 8 и 8а от декларацията изискват посочване единствено на партньорите (по см. на чл. 3, параграф 2 от Приложение I от Регламент (ЕС) № 702/2014). Молим за Вашето изрично указание дали и къде в декларацията следва да се посочат свързаните с кандидата предприятия (по см. на чл. 3, параграф 3 от Приложение I от Регламент (ЕС) № 702/2014)? Следва ли да се представя декларация за държавни помощи от свързаните предприятия?
- Във връзка с указанието, че в декларацията следва да бъдат посочени всички получени държавни помощи, независимо от тяхната форма и източник, молим за Вашето изрично разяснение дали това включва помощи в режим „de minimis“, национална държавна помощ, напр. под формата на данъчни облекчения, помощи под формата на субсидии, заеми, гаранции, лихвени преференции и пр.? Как и къде следва да се посочат държавни помощи, които не са получени на основание регламент, а са получени на основание решение на ЕК за одобряване на конкретна мярка или на основание друг нормативен акт?
- Помощите в режим “de minimis“ се натрупват за период от три последователни финансови години (годината на кандидатстване и двете предхождащи). В тази връзка, молим за Вашето изрично указание следва ли да се посочват помощи в режим “de minis“, получени извън този период и ако да – за какъв период? Относно помощите в режим “de minimis“, следва ли да се посочи размера на помощта,

получена от „едно и също предприятие“ по см. на регламенти 1407/13 г. и 1408/13 г. или следва да се посочи само помощ, получена от кандидата за подпомагане?

- Относно държавни помощи, извън тези в режим „de minimis“, за какъв период и за какви видове разходи следва да се отнася декларирането – помощи от всякакво естество или само помощи за същите допустими разходи, за които се отнася заявлението за подпомагане?
- Молим за Вашето изрично указание относно т. 9а, последните три подколони в колона „Размер на предоставената държавна помощ, лв.“ – кои три регламента следва да се посочат? В програмен период 2014-2020 само регламентите, определящи правилата за помощи в режим “de minimis“, са три - Регламент (ЕС) № 1407/2013, Регламент (ЕС) № 1408/2013, Регламент (ЕС) № 717/2014. Следва ли да се добавят колони, респективно – основания за получаване на помощ, включително национална държавна помощ? В предпоследната колона следва да се посочи „Общ размер на помощта = a+b+c+d+e“. Молим за разяснение кои са данните „d+e“? Следва ли да се добавят нови редове и при какви обстоятелства?
- Ако се декларира само преобразуване, настъпило след 1.1.2014 г., то за какъв период следва да се декларират помощи, получени от преобразуващите се предприятия, доколкото в т. 9а са дадени редове за три години?
- Относно преобразувалите се предприятия – следва ли да се посочат и, ако да - какви данни следва да се посочат относно получени помощи, които не са в режим “de minimis“?
- Молим за Вашето изрично указание относно т. 10, последните пет подколони в колона „Размер на предоставената държавна помощ, лв.“ – кои пет регламента следва да се посочат? Следва ли да се добавят колони, респективно – основания за получаване на помощ? Следва ли да се добавят нови редове и при какви обстоятелства?
- Само помощи, получени на територията на Република България ли следва да се декларират или и помощи, получени на територията на друга държава членка?
- Обръщаме внимание, че наказателна отговорност на осн. чл. 313 НК се носи само за невярна декларация, изискуема на основание закон, указ или постановление на МС, но не и на наредба на министър.

3. Във връзка с ползването на предимство за преработка на собствени суровини и публикувания на електронната страница на ДФЗ образец на „декларация за видовете и количествата суровини“, молим за следните разяснения:

- Декларирането касае само и единствено „първата прогнозна година от бизнес плана след въвеждане в експлоатация на инвестициите, включени в проекта“. В тази връзка, има ли значение и ще се проверява ли обстоятелството дали към момента на подаване на заявлението за подпомагане, респективно – до настъпване на първата прогнозна година от бизнес плана, кандидатът произвежда въобще деклариираната суровина, така както се изисква, например, производителят на биологични суровини да е сертифициран още към момента на подаване на заявлението за подпомагане (за инвестиции по чл. 28, ал. 1, т. 4)? Има ли значение и ще се проверява ли обстоятелството дали към датата на подаване на заявлението, респективно – на оценяване на проекта, кандидатът разполага с площите или условията за осигуряване на деклариираната суровина (растителна/животни), като се вземат предвид и планираните инвестиции?
- В списъка по Приложение I от ДЕС попадат медицинските растения. Редица видове медицински растения не се култивират, а са диворастящи. Събирането на билки от естествените находища на лечебни растения (държавни и общински земи, гори, води и водни обекти) се извършва съобразно изискванията на Закона за лечебните растения. Събирането и ползването на лечебни растения за стопански цели става въз основа на позволително и срещу заплащане на такси за ползване. Във връзка с тези разпоредби, молим за Вашето разяснение как следва да се третират тези суровини? Ще се считат ли за „собствени суровини“ диворастящи растителни видове, събрани за стопанска преработка от кандидата за подпомагане в съответствие с разпоредбите на Закона за лечебните растения и ще могат ли проекти, предвиждащи инвестиции за преработка на такива суровини да кандидатстват за предимството по т. 5.1 от Приложение № 7 „Критерии за подбор на проекти“? Ако да – какви данни следва да се посочат в декларацията за видовете и количествата суровини в този случай? Ако не се считат за собствени суровини,

какви документи следва да се представят „като доказателство, че са осигурени най-малко 50% от суровините за преработвателното предприятие съгласно производствената му програма за първата прогнозна година от бизнес плана след изплащане на финансовата помощ, от които най-малко 30 на сто от общата суровинна база, определена в производствената програма за първата прогнозна година след въвеждане в експлоатация на инвестициите, включени в проекта, трябва да е от собствена продукция и/или от регистрирани земеделски стопани“?

4. Във връзка с ползването на предимство за преработка на биологични суровини и производство на биологични продукти, молим за разяснение по следния въпрос:

В Приложение № 11 „Заявление за подпомагане“, раздел IV „Придружаващи специфични документи“, т. 2 предвижда представянето на *„предварителни договори с описани количества и цени на биологични суровини като доказателство, че са осигурени най-малко 75% от суровините за преработвателното предприятие съгласно производствената му програма за първите три или пет прогнозни години от бизнес плана след изплащане на финансовата помощ, придружени със сертификат за биологично производство на суровината, придружени с копие от сертификат/и от контролиращо лице, като доказателство, че кандидатът ще преработва най-малко 75 % биологична суровина за първата прогнозна година от бизнес плана“*.

Какво следва да се разбира под „биологична суровина“? Считат ли се диворастящите растения за „биологична суровина“, ако са изпълнени условията на чл. 12 от Наредба № 1/13 г. за прилагане на правилата за биологично производство, съгласно която при определени условия събирането на диворастящи растения и части от тях от природни територии и гори се счита за метод на биологично производство? Какви документи (вместо договори) следва да се представят за доказване на горецитираните обстоятелства, когато биологичната суровина са диворастящи растителни видове, събирани от кандидата при условията и по реда на Закона за лечебните растения?

гр. София, 01.12.2015 г.

Оставам с уважение,

КРИСТИНА ЦВЕТАНСКА
Председател на УС на БАКЕП